

פסח חנוך זקס ת.ז. 050387372
ע"י ב"כ שרון ענבר פדלון ו/או טלי לופו
מרחוב שפיגלמן 9/12 נתניה
טל': 054-3334282, 054-3116123, פקס': 072-
2329097

המבקש;

- נ ג ז -

1. ליבטרי פרופרטיס בע"מ ח.צ. 512073453
ביאליק 155 (בית הקרן)
רמת גן 52523

2. א.ג.ת חניונים בע"מ ח.פ. 514211796
ביאליק 155 (בית הקרן)
רמת גן 52523

3. אמות השקעות בע"מ ח.צ. 520026683
ז'בוטינסקי 7 רמת גן (מגדל משה אביב)
52520

4. אילות השקעות בנכסים בע"מ ח.פ. 511585176
ז'בוטינסקי 7 רמת גן (מגדל משה אביב)
52520

5. הירקון אחזקות (1992) בע"מ ח.פ. 511678625
אבן גבירול 124 תל אביב
62038

המשיבות;

בקשה לאישור תביעה כתובענה ייצוגית

בית- המשפט מתבקש להורות בזאת כדלקמן:

א. לאשר את הבקשה להלן כתובענה ייצוגית מכוח חוק תובענות ייצוגיות התשס"ו-
2006 (להלן: "החוק").

ב. להגדיר את הקבוצה שבשמה מוגשת התביעה בהתאם לסעיף 10א לחוק תובענות
ייצוגיות כדלקמן:

כל אדם עם מוגבלות העונה על ההגדרה בסעיף 5 לחוק השוויון לאנשים עם מוגבלות,
היינו כל אדם עם לקות פיזית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית
אשר בשלם הוגבל תפקודו באופן מהותי לתחום אחד או יותר מתחומי החיים

העיקריים, ו/או כל אדם הנושא תעודת נכה ו/או כל אדם הנושא תו חניה לנכה (לרבות תו עגלה ותו משולש) אשר ביקש להיכנס למרכז המסחרי ברחוב אבן גבירול 124, הידוע בכינויו "מול 124" ו/או למגדל המאה, (הנמצא מעל המרכז המסחרי) באמצעות חניון המתחם/ המגדל המוצע לציבור בתשלום ושילם דמי חניה מלאים וכל זאת החל מיום 07/04/05 ועד למתן פסק הדין בתביעת המבקש (להלן: "חברי הקבוצה")

ג. להורות עפ"י סמכותו לבית- המשפט הנכבד לפי סעיף 25 לחוק, כי נוסח ההחלטה בבקשה זו יפורסם בעיתון יומי ארצי וכן ליתן הוראות נוספות כפי שימצא לנכון בדבר אופן הפרסום כאמור או לקבוע כי המשיבה תישא בהוצאות הפרסום.

פתח דבר

1. התובענה, שאישורה כתובענה ייצוגית מתבקש כדלקמן ושהוגשה במקביל להגשת הבקשה דנא, עוסקת הפרה בוטה ויסודית של חוק חנייה לנכים, תשנ"ד 1993 וחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח- 1998 (להלן: "חוק חנייה לנכים" ו"חוק שוויון זכויות" ו"החוקים" בהתאמה) עד כדי ריקון הוראותיו הקוגנטיות מתוכן והפרה בוטה של הוראות הדין, אשר נועדו לעגן את זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות.

***רצ"ב כתב התביעה סומן כ-נספח א' לבקשה

***רצ"ב תצהיר התובע סומן כ-נספח א' 1 לבקשה

2. עסקינן בעוסקות אשר בחרו לעשות דין לעצמן ולהפר בבוטות צורמת את החוק אשר נועד להגן על כבודם, חירותם וזכותם של אנשים עם מוגבלות ליטול חלק שוויוני ופעיל במעגלי החברה השונים.

3. אותה הפרה בוטה גבלה בעשיית עושר ולא במשפט על חשבון ציבור הנכים ו/או אנשים עם מוגבלות עליהם ביקש המחוקק להגן באמצעות מערכת חוקים, אשר תבטיח את נגישותם הראויה למקומות ציבוריים. יודגש כי בשל אותה נגישות הלוקה בחסר של נכה או אדם עם מוגבלות, אנו כחברה מחויבים למלא את אותה לקות או את אותו חסר הנגזר על אותו אדם באמצעות תרומות חברתיות הומניטאריות מתבקשות.

4. כמו- כן יצוין כי חוק השוויון לאנשים עם מוגבלות ביקש לעגן בחובו את ההכרה בערך האדם שנברא בצלם תוך מתן דגש לעיקרון כבוד הבריות ולכן על העוסקות במקרה שלפנינו הוטלה חובה חוקית ליטול חלק במגמה השוויונית אותה מבקש המחוקק ליצור על- ידי הטמעתם של ציבור הנכים ואנשים עם מוגבלות באורח החיים הנורמטיבי של החברה וזאת באמצעות נטילת עלות החנייה על כתפיה של המפעילה או המחזיקה של המקום הציבורי.

5. למען זהות המונחים בכתבי בי-הדין, יקרא המבקש "התובע". והמשיבות "הנתבעות".

הצדדים

6. **הנתבעת 1**, "ליברטי פרופרטיס" הינה חברה הפועלת בתחום הנדל"ן בישראל ובחו"ל. פעילותה העסקית של הנתבעת בתחום הנדל"ן, כוללת רכישה של נכסים מניבים והשכרתם, וייזום ופיתוח זכויות במקרקעין שבבעלות ליברטי בישראל.

*****רצ"ב פירוט אודות זהות הנתבעת כפי שמופיע באתר משרד המשפטים סומן כנספח ב' לבקשה .**

בין יתר עסקיה, הנתבעת 1 הינה חוכרת ומפעילת חניון מגדל המאה, החל מדצמבר 99 ועד לשנת 2037, אשר ממוקם ברחוב אבן גבירול 124. כיום החניון מופעל באמצעות חברת הבת שלה "א.ג.ת. חניונים בע"מ", קרי הנתבעת 2.

מדו"חות הנתבעת 1 לבורסה, שווי החניון, נכון לדצמבר 2010, הוא 28.7 מיליון ₪, וסך ההכנסות מהפעלת החניון הוא כ- 5 מיליון ₪ בשנה.

כאמור הנתבעת 1, הינה חברת אם ציבורית, אשר תחתיה מופעלות חברות בת רבות. בין היתר הנתבעת 2- אשר נמנית על קונצרן החברות של הנתבעת 1, מפעילה בפועל כיום את החניון, אשר כונה על-ידה "חניון מגדל המאה".

הנתבעות 1 ו-2, נהנות ללא סייג מקיומו של החניון שברשותן, וזאת לאור הנהירה הציבורית הפוקדת את החניון בשל המרכז המסחרי, הידוע בכינויו "מול 124" ומגדל המשרדים, אשר שוכן מעליו.

כמו-כן, יצוין כי עד לשנת 2009, הייתה הנתבעת 1 גם בעליו של "מול 124", שהינו המרכז המסחרי ברחוב אבן גבירול 124, אשר נאמד בשטח של 7,300 מ"ר.

(להלן: "הנתבעת 1")

*****רצ"ב כתבה אשר פורסמה ביום 21.11.11 אודות פעילותה העסקית של הנתבעת 1 סומנה כנספח ג' לבקשה.**

הנתבעת 2, "א.ג.ת. חניונים בע"מ" כאמור, הינה חברת בת באשכול החברות של הנתבעת 1, המפעילה את חניון מגדל המאה.

(להלן: "הנתבעת 2")

*****רצ"ב פירוט אודות זהות הנתבעת כפי שמופיע באתר משרד המשפטים סומן כנספח ד' לבקשה .**

הנתבעת 3, "אמות השקעות בע"מ" הנה חברה ציבורית מהמובילות בתחום היזומות ופיתוח נדל"ן, בבעלותה כיום מרכזים מסחריים רבים.

הנתבעת 3, מחזיקה ביחד עם הנתבעת 5 בזכויות מגדל המשרדים מגדל המאה ברחוב אבן גבירול 124, הנמצא מעל המרכז המסחרי "מול 124".

(להלן: "הנתבעת 3")

*****רצ"ב פירוט אודות זהות הנתבעת כפי שמופיע באתר משרד המשפטים סומן כנספח ה' לבקשה .**

הנתבעת 4, "אילות השקעות בנכסים בע"מ", הינה חברת בת בבעלות חברת אמות השקעות בע"מ, אשר הינה חברה ציבורית מהמובילות בישראל בתחום הייזום, הפיתוח, ההשכרה והאחזקה של נכסי נדל"ן מניבים.

(להלן: "הנתבעת 4")

*****רצ"ב פירוט אודות זהות הנתבעת כפי שמופיע באתר משרד המשפטים סומן כנספח ו' לבקשה .**

בשנת 2009, רכשה הנתבעת 4 מהנתבעת 1, ביחד עם הנתבעת 5 גם את המתחם המסחרי "מול 124" השוכן מתחת למגדל המאה, תמורת סכום של 43 מיליון ₪.

*****רצ"ב כתבה אשר פורסמה ב"כלכליסט" ביום 02.11.09, בעניין פעילותה העסקית של הנתבעת 3 בכל הנוגע למתחם מגדל המאה סומנה כנספח ז' לבקשה .**

הנתבעת 5, "הירקון אחזקות בע"מ" הינה חברה פרטית אשר בבעלות משפחת רובינשטיין. כמו- כן מחזיקה הנתבעת 5 יחד עם הנתבעת 3 החל משנת 92, בזכויות מגדל המשרדים, הידוע בכינויו "מגדל המאה".

כאמור לעיל, בשנת 2009 רכשה הנתבעת 5 מהנתבעת 1, יחד עם הנתבעת 4 גם את המתחם המסחרי הידוע בכינויו "מול 124".

(להלן: "הנתבעת 5")

*****רצ"ב פירוט אודות זהות הנתבעת כפי שמופיע באתר משרד המשפטים סומן כנספח ח' לבקשה .**

7. יובהר כי המשיבות בעניינו, הינן מפעילות חניון מגדל המאה, לרבות בעליהן של קומות המגדל ושהשטח המסחרי המשתרע בבסיסו- הינן המעוולות יחד ולחוד בעניינו. ובמה דברים אמורים; אין חולק כי שטח מסחרי ומגדל משרדי הפותחים שעריהם לציבור הרחב, נכנסים לקורותיה של הגדרת המינוח "מקום ציבורי".

8. לא זו אף זו, אף "חניון" מוגדר על פי החוק כ"מקום ציבורי".

9. חברתן של המשיבות בעניינו וערכה הפונקציונאלי של כל אחת מן המשיבות, מלמד כי מפעילות החניון, "נהנות" ללא סייג מקיומו של החניון המכונה אף "חניון מגדל המאה", לאור הנהירה הציבורית הפוקדת את שערי המתחם והמגדל, ובמשק ישיר, הבעלים של השטח המסחרי והמגדל- אף הם נהנים ללא סייג מהימצאותו של חניון תת קרקעי למרגלותיהם, המשרת את הבאים בשערי המגדל וממנף את האטרקטיביות המסחרית של המקום הציבורי בפרט לאור העובדה כי הוא ממוקם בלב ת"א.

10. אין חולק כי המקרה שבפנינו מלמד על התנערות גורפת מן הוראות המחוקק עד כדי שוויון נפש ועצימת עיניים, באשר לחובתן יחד ולחוד לשאת בעד חניית האדם המוגבל הבא בשעריהן.

11. **התובע**, הוא נכה בשיעור של 100% ומוגבל בניידותו בשיעור של 100%, לתובע הונפק ע"י משרד התחבורה (רשות הרישוי), תג חניה לנכה (להלן: "תג נכה"), בצבע כחול, המכונה גם "תו עגלה" (להלן: "התובע")

*****רצ"ב העתק תג הנכה של התובע מצורף ומסומן כ- נספח ט' לבקשה.**

*****רצ"ב אישורי המל"ל אודות שיעור הנכות הצמיתה של התובע לרבות אישור על מוגבלות בניידות מצורפים ומסומנים כ- נספח י' לבקשה**

רקע עובדתי

12. ביום **07/02/12** נהג התובע בדרכו מפגישה עסקית אל פגישה אחרת, כאשר אשתו בקשה ממנו לעצור בדרך, בסניף סופר פארם כלשהו ולרכוש עבורה שמפו לשיער, בהגיעו אל המרכז המסחרי "מול 124" הידוע בכינויו גם כ"מגדל המאה", חיפש התובע חניית נכה מסומנת, אולם 3 חניות הנכים השוכנות באזור מגדל המאה היו תפוסות ומשלא נותרה בידו כל ברירה אחרת, החנה את רכבו הנושא תג נכה בחניון המשיבות 1 ו- 2, המופעל על-ידן, וזאת בהיעדר אפשרות לחנות במקום אחר אשר יהווה גישה נוחה סבירה ובטיחותית בסביבת המתחם ושילם סך כולל של 20 ₪ בגין שהותו בחניון המתחם.

13. זאת ועוד יצוין כי המבקש נוהג מזה שנים לפקוד מעת לעת את מתחם מגדל המאה ואת המגדל עצמו, עת שוהה הוא באזור תל אביב לשם עסקיו. שכן, נוהג הוא לקיים פגישות בבית-הקפה שבמתחם, יתרה מכך, במגדל המאה ישנם שירותים רפואיים שונים כגון סניף מרכזי של קופ"ח כללית ומכורח היותו חבר בארגון הנכים ולנוכח העובדה כי נוהג הוא ללוות נכים שונים בתהליך מימוש זכויות רפואיות, לעיתים מתלווה הוא אף לבדיקות השונות אצל הרופאים המומחים.

*****רצ"ב הקבלה בגין התשלום לרבות צילום של התובע מסומנת כנספח יא' לבקשה.**
*****רצ"ב צילום חניות הנכים הנמצאות באזור המתחם סומנו כנספח יא' לבקשה .**

14. יודגש כי, "מול 124" והמגדל הנוסק מעליו, ממוקמים במרכז העיר תל-אביב ברחוב אבן גבירול, אשר מהווה עורק תחבורה ראשי וסואן ומרכזי.

15. הכניסה והיציאה מהחניון הינה באמצעות שערים חשמליים, הנפתחים ביציאה רק לאחר העברת כרטיס המעיד על תשלום בעד החניה בחניון. התשלום בעד החניה מתבצע באמצעות עמדות תשלום ממוחשבות הממוקמות במתחם עצמו.

16. כמו-כן, יודגש כי למרגלות "מול 124", קימות 3 חניות נכים מסומנות, דא עקא שבעת ביקורו של התובע במתחם, חניות אלה היו תפוסות ואף חנייה אחת הייתה תפוסה על-ידי רכב שאינו מסומן בתג נכה, ולאחר כמה ניסיונות כושלים לאתר חניה סביב המתחם, שהרי עסקינן ברחוב אבן גבירול, שהינו עמוס ופקוק ברוב שעות היום, לא נותרה בידי התובע כל ברירה אחרת, אלא להיכנס אל "חניון מגדל המאה" ולשלם בעד החניה.

17. כמו-כן, הובהר לתובע על-ידי השומר בכניסה כי גם נכים משלמים עבור החניה בחניון זה, ואף אם חניות הנכים תפוסות בחוץ, אין החניון נושא בעד התשלום עבור חניית הנכים מאחר ומדובר בחניון פרטי.

18. מדי יום מבקרים במגדל ובמתחם, ציבור רב של אנשים הנאלצים להשתמש בחניון המוצע בתשלום, המהווה גישה אידיאלית ונוחה לשטחי המתחם והמגדל.

19. חוק החניה לנכים (בסעיף 4ב) פוטר אדם עם מוגבלות מלשאת בעלות החניה במקום ציבורי וכלשון החוק:

פטר מתשלום בעד חניה במקום ציבורי (תיקון התשס"ה)

4ב. מקום ציבורי שהגישה הנגישה היחידה אליו לאדם עם מוגבלות היא דרך חניה במקום ציבורי הכרוכה בתשלום, תחול על המפעיל או המחזיק של המקום הציבורי חובה לשלם בעד חניה במקום האמור, בשל האדם עם המוגבלות, ככל שנדרש לאדם כאמור מקום חניה; לענין סעיף זה –

"אדם עם מוגבלות" - כהגדרתו בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות;

"חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" - חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998;

"מקום ציבורי" - כהגדרתו בסימן ג' לפרק ה'1 בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות;

"תשלום" - לרבות שיפוי בעד תשלום.

20. מול 124 והמגדל הנוסק מעליו והחניון, הם "מקום ציבורי" כהגדרת מונח זה בחוק השוויון לאנשים עם מוגבלות.

21. סימן ג' לפרק ה'1 בחוק השוויון לאנשים עם מוגבלות, מגדיר את המוני "מקום ציבורי" בזו הלשון:

19. מקום ציבורי- מהו (תיקון: תשס"ה)

בסימן זה ובסימן ה'-

"מקום ציבורי"- אחד מאלה:

(1) מקום או חלק ממקום, המפורט בתוספת הראשונה, העומד לשימוש של

כלל הציבור או חלק בלתי מסוים ממנו;

(2) מקום שבו ניתן שירות ציבורי כהגדרתו בסעיף 19י;

15. לאור האמור לעיל, הן מול 124 העיר והן המגדל והחניון המוצע במסגרתו מהווים מקום ציבורי, בהתאם לחלופות הקבועות בסעיף 19ז לחוק כמצוטט לעיל.

16. בתוספת הראשונה לחוק השוויון לאנשים עם מוגבלות מפרטת שורה ארוכה של מקומות המוגדרים כציבוריים והרלבנטיים לענייננו, הם הסעיפים הקטנים כדלקמן:

תוספת ראשונה 39

(סעיפים 19ה, 19ו-19ט)

(מקום ציבורי)

(2) אולם הרצאות, מרכז כנסים, אולם שמחות, גן אירועים, מרכז קהילתי, מועדון או כל מקום, המשמש להתכנסות;

(11) בית קולנוע, תיאטרון, אולם מופעים, דיסקוטק, אצטדיון או כל מקום, המשמש למופעים ולבידור, באופן קבוע או זמני; (12) בית תפילה, מקווה או כל מקום המספק שירותי דת;

(14) גן, גן חיות, גן שעשועים, פארק, או כל מקום המשמש לבילוי ופנאי;

(16) חניון, מסוף, נמל, תחנת אוטובוס, תחנת מוניות, תחנת רכבת, או כל מקום המשמש לתחבורה ציבורית, ולענין נגישות המקום הציבורי - למעט תחנות, נמלים ומקומות כמשמעותם בפרק ה';

(17) מסעדה, בית קפה, בר או כל מקום שמגישים בו מזון ומשקאות;

(20) מרכול, מכולת, סופרמרקט, מקום למכירת מזון, חנות, כלבו, מרכז קניות, קיוסק, שוק או כל מקום, המשמש לקניות או להשכרת ציוד.

17. במסגרת המתחם המסחרי של מגדל המאה שוכן בית קפה, סופר פארם מרכזי, ושירותים ציבוריים נוספים הפותחים שעריהם לקהל הרחב, לכן אין חולק כי המתחם המסחרי לרבות המגדל ואף החניון השוכן למרגלותיו מהווים מקום ציבורי כאמור בהגדרה בתוספת הראשונה לחוק שוויון לאנשים עם מוגבלות.

18. בתוספת הראשונה לחוק השוויון לאנשים עם מוגבלות מפרטת שורה ארוכה של מקומות המוגדרים כציבוריים והרלבנטיים לענייננו, הם הסעיפים הקטנים כדלקמן:

תוספת ראשונה (סעיפים 19ה, 19ז ו-19ט) (מקום ציבורי) (תקון תשס"ה)

בית דואר לרבות מיתקן לחלוקת דואר וסוכנות דואר, בית מרקחת, מקום לממכר תרופות שלא בבית מרקחת, בית שימוש, בנק, מכבסה לרבות שירות לניקוי יבש, מוסך, מכון יופי, מספרה, מקלט, מרכז אינטרנט, משרד או בנין משרדים, משרד או מקום המשמש בדרך כלל ארגון עובדים או מפלגה, סוכנות ביטוח, סוכנות לתיווך מקרקעין, סוכנות נסיעות, סנדלריה, תחנת דלק, או כל מקום שמספק שירות מעין אלה לציבור;

19. אין חולק כי מגדל המאה, הינו מקום המשמש מגוון שירותים לציבור, מקום להתכנסות, מהווה בניין משרדים, מקום שבו ניתנים שירותים רפואיים של קופת- חולים כללית, ומקום המוגדר כמקום ציבורי, אליו התכוון המחוקק בתוספת הראשונה והשנייה לחוק השוויון לאנשים עם מוגבלות.

20. כמו- כן יודגש כי החניון התת קרקעי במגדל, נועד לשימושו של הציבור הרחב ומהווה כגישה עיקרית ומרכזית למגדל עצמו ולשטח המסחרי, משכך נכנס הוא לחלופה המוגדרת בסעיף 16 לתוספת הראשונה לחוק השוויון לאנשים עם מוגבלות.

21. מהאמור לעיל עולה כי מגדל המאה מהווה מקום ציבורי המבקש ליתן שירות ציבורי ולפתוח שעריו לציבור הרחב, ובתיאום מלא להגדרות מונחים אילו בחוק השוויון לאנשים עם מוגבלות.

22. לפיכך, מגדל המאה פותח שעריו בפני ציבור רב המבקש להגיע לשטחו של המגדל לצרכים של שירותים הניתנים לו וצרכים מסחריים אחרים.

23. חוק חניית נכים ביקש להטיל את חובת התשלום בעד חניית הנכה על המחזיק או המפעיל של המקום הציבורי.
24. לנוכח העבודה כי סעיף 4ב לחוק חניית נכים מטיל חובה אינהרנטית על המפעיל או המחזיק של המקום הציבורי לשלם בעד חנייתו של אדם עם מוגבלות, ובשל העובדה כי הגישה הנגישה היחידה העומדת בפני אדם עם מוגבלות הבא בשערי המתחם/ המגדל הנה באמצעות החניון (כאשר החניות תפוסות במרבית שעות היום לאור הרחוב הסואן) וכאמור לעיל מאחר והחניון, השטח המסחרי והמגדל מהווים מקומות ציבוריים כאמור בהגדרה, הרי כי הנתבעות בעניינו הנן המעוולות יחד ולחוד בפרט לאור ערכן היחסי – פונקציונאלי והקורולציה ההדדית- כלכלית המופקת לכל הנוגעים בדבר.
25. החוק קבע כי על המפעיל או המחזיק של המקום הציבורי לשאת בעד עלות החניה במקום האמור, בשל האדם עם המוגבלות, אולם חרף הוראת המחוקק המשיבות ביחד או לחוד, נמנעו מלקיים את החובה המוטלת עליהן וליטול חלק בתרומה הציבורית, בתרומה החברתית לציבור הנכים ולאנשים עם מוגבלות.
26. העולה מן המקובץ הוא כי המשיבות הפרו את חובתן מכח חוק חניית נכים וגבו מחברי הקבוצה דמי חניה שלא כדין.

תחולתו של סעיף 4 לחוק חניית נכים במקרה שבפנינו

27. סעיף 4ב לחוק חניית נכים, חל על מקום ציבורי, שהגישה **הנגישה** היחידה אליו לאדם עם מוגבלות היא דרך חנייה במקום הציבורי...
28. כבר כעת יובהר כי לא בכדי, ציין המחוקק **"גישה נגישה יחידה"** ולא גישה יחידה, שכן המחוקק ער לצרכיו המיוחדים של נכה ובפרט נכה המוגבל בניידותו, המחייב מתן גישה בטוחה והגיונית, אשר תאפשר כניסת הנכה לשטח הציבורי מבלי לסכן את חייו.
29. ההגיון העומד מאחורי סעיף 4ב הוא כי לא ייתכן כי אדם המוגבל בניידותו יאלץ לעבור דרך תלאות, אשר יהא בה כדי לסכן את שלומו ובטחונו וכדי להעצים ולהבליט את מוגבלותו, עת יפגין בפהרסיה את הקושי הפיזי להגיע ליעד ציבורי מבוקש, מה שלאדם שאינו נמנה על ציבור הנכים נראה כמובן מאליו.
30. כאן אף יוסף, כי מטרת החוק, הינה עידוד אנשים עם מוגבלות לצאת מביתם ולהשתלב בחברה על- ידי הסרת חסמי נגישות מלפניהם.

הפרת חובה חקוקה

31. גביית תשלום מהתובע ומכלל חברי הקבוצה בגין חניה בחניון המופעל על- ידי המשיבות 1+2, עולה כדי עוולת הפרת חובה חקוקה כהגדרתה בסימן י', לפרק ג' לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) כמפורט להלן:
- א. על המשיבות 1-5 מוטלת חובה על פי סעיף 4ב' לחוק חניה לנכים, לפטור את התובע וכלל חברי הקבוצה מתשלום דמי חניה, או לחילופין לשפותם בעבור הוצאות החניה שנגרמו להם.
- ב. מהות החיקוק המופיע בסעיף 4ב' לחוק החנייה לנכים, נועד להגשים מטרה חברתית נאורה ונועד לטובתם ולהגנתם של אנשים עם מוגבלות.

- ג. הפרת החיקוק האמור לעיל, הסבה לתובע ולכל אחד מחברי הקבוצה נזק ממוני ונזק בלתי ממוני כמפורט בהמשך.
- ד. חוק חניית נכים נועד לקדם את נגישות הנכים למקומות ציבוריים ולהטיל את עלות חנייתם על העוסק.
- ה. בהגדרות המנויות בסעיף 4ב' האמור, קבע המחוקק מפורשות כי החובה המוטלת על המפעיל של המקום הציבורי, היא לשלם בעד החניה של האדם עם המוגבלות, כך שמכיסו של הזכאי לחנות לא יגרע דבר, ולעניין זה תשלום גם כולל שיפוי בעד תשלום ששילם;

"תשלום - לרבות שיפוי בעד תשלום"

- ו. לאור האמור, יטען התובע כי גביית התשלום ממנו ומכלל חברי הקבוצה על-ידי המשיבות, מהווה הפרת חובה חקוקה, ובכלל זה גם נכלל חוק שוויון הזדמנויות לאנשים עם מוגבלות והן חוק הגנת הצרכן כשם שיבואר להלן.

הפרת הוראות חוק הגנת הצרכן

התובע יטען כי גביית התשלום בעד החניה ממנו באופן אישי ומכלל חברי הקבוצה, עולה כדי הטעייתו כצרכן כאמור בסעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981.

בפתח הדברים יודגש כי המשיבות 1+2 מכורח היותן, המפעילות במועדים הרלבנטיים לתובענה את החניון של "מגדל המאה" ומכורח גביית דמי החניה, כמו- כן המשיבות 3-5, אשר הינן הבעלים של המרכז המסחרי והמגדל. מהוות הן "כעוסק" כמשמעו של מונח זה בסעיף 1 לחוק הגנת הצרכן, (להלן – "חוק הגנת הצרכן"), כמו כן, התובע וכלל חברי הקבוצה, מהווים "כצרכן", כהגדרתו של מונח זה בחוק, שכן הם חונים בחניון המופעל על-ידן ונהנים ממגוון השירותים הניתנים במתחם ובמגדל, המוצע על-ידי המשיבות

סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, שעניינו **איסור הטעיה**, קובע כדלקמן:

2. איסור הטעיה

(א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין **מהותי בעסקה** (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:

(1) הטיב, **המהות**, הכמות והסוג של נכס או **שירות**;

32. הנתבעות פעלו באופן מפורש, העלול להטעות את התובע ואת כלל חברי הקבוצה, בעניין מהותי בעסקה של השימוש של החניון המופעל על-ידן כלהלן;

- א. הנתבעות לא הודיעו למחזיקי תג נכה ולציבור הזכאים כי מוקנית להם זכאות על-פי חוק לחנות בחניון ללא תשלום, ובפועל גבתה מהם דמי חניה בחניון.
- ב. במחדלן של הנתבעות בהימנעותן ממתן הודעה ברורה, באשר לזכאותם של ציבור הנכים לחנות ללא תשלום ו/או להשבת התשלומים ששילמו, נעוצה הטעיית חברי הקבוצה באשר לפרט מהותי בעסקה והוא מחיר העסקה.
- ג. באשר על-כן, אף יודגש כי המחיר הנדרש בעד חניה המופעל על-ידי הנתבעות הוא עניין מהותי בעסקה, אשר בין השאר מכוחו של סעיף 2 (א)

(13) לחוק הגנת הצרכן, חל איסור הטעייה בו.

ד. כמו- כן יודגש, כי לאור עקרונותיו של חוק הגנת הצרכן, על הנתבעות מוטלת חובה להציב שילוט קריא וברור בכניסה לחניון, במסגרתו יובהר ויודגש כי כל אדם הנמנה על "הקבוצה", אינו ישא בתשלום עבור החניה, ועל- כן, אי הצבת שילוט מתאים, מהווה הטעייה והסתרה של פרט מהותי במערכת ההתקשרות בין העוסקות (הנתבעות) לצרכנים (חברי הקבוצה).

33. כמו- כן, סעיף 3 לחוק הגנת הצרכן, דן בנושא **איסור ניצול מצוקת הצרכן** וכדלקמן:

3. איסור ניצול מצוקת הצרכן

(ב) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת שיש בו ניצול מצוקתו של הצרכן, בורתו או הפעלה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה, בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת.

א. לאור הוראות סעיף 3 לחוק, יטען התובע כי, התנהלותן של הנתבעות, יש בה כדי ניצול מצוקת ציבור הנכים בכך שמערך החניה מחייב תשלום כרטיס החניה כתנאי לכניסה וכתנאי ליציאה משטח החניון.

ב. אדם עם מוגבלות וקשיי נגישות, אין בידו ברירה, אלא לחנות במקום אשר יאפשר לו נגישות ובטיחות מלאה למקום המיועד.

ג. יתרה מכך, רוב ציבור הנכים בעלי תג עגלה כדוגמת התובע- נצרכים לתנאי נגישות מקסימאליים, לרבות גובה ורוחב החלל בו הינם חונים, שכן מערך היציאה מהרכב הינו מורכב ונדרש שטח לתפעולו, שיביא ליציאת הנכה בבטחה מרכבו.

ד. אי לכך יטען התובע כי אין בידו ברירה אלא לחנות במקום על- מנת להיכנס בשעריו של החניון ולשלם את דמי החניה והווה כתנאי ליציאתו מהחניון, בשל אותם קשיי נגישות שפורטו לעיל.

ה. זאת ועוד, יוסף כי בשל המערך האלקטרוני- חשמלי של הכניסה והיציאה של החניון, והיעדרו של גורם מאויש, מאלצים את התובע וחברי הקבוצה לציית לתכתיבי החניון, מבלי שניתנה להם האפשרות לעמוד על אותן זכויות, אשר ביקש המחוקק לקדם.

עשיית עושר ולא במשפט

34. כאמור לעיל ובמסכת העובדתית שתוארה בבקשה זו, הפרו הנתבעות את **סעיפים 2 ו- 3 לחוק הגנת הצרכן ואת סעיף 4ב' לחוק חניית נכים ואת חוק שוויון הזדמנויות לאנשים עם מוגבלות**, באקט המחדלי שננקט על ידן ושוויון הנפש והאדישות באשר להוראות המחוקק הקוגנטיות והחובות המוטלות עליהן מכורח מערכת חוקים זו.

35. לצד הטענה שהחובה חלה על כל המעוולים, יטען התובע כי הנתבעות (ובמיוחד הנתבעות 1 ו- 2) נטלו לידן, כספי דמי חניה מאת כלל חברי הקבוצה, וזאת מבלי שהייתה להן זכות בדין לעשות כן, ועל- כן עליהן להשיב את דמי החניה שנגבו מאת התובע וכלל חברי הקבוצה לידן.

36. כמו- כן, הנתבעות פועלות בהטעיה מכוונת, אי גילוי וכל זאת על- מנת להעשיר עצמן, התעשרות זו של הנתבעות, הייתה ועודנה שלא כדין. לפיכך, חייבות הנתבעות לפצות את התובע ואת יתר חברי הקבוצה - בסכום נזקיהם.

נזק שאינו ממוני ופגיעה באוטונומיה של הפרט

37. לעניין הנזקים הבלתי ממוניים, הרי שנזקים מסוג זה הוכרו בפסיקה כבני תביעה בתובענה הייצוגית.

38. סעיף 2 לפקודת הנזיקין מגדיר נזק באופן רחב כ- "אבדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה."

39. בפסק-דינו של ביהמ"ש העליון בע"א 243/83 עיריית ירושלים נ' אלי גורדון, פ"ד לט(1) 113, נאמרו הדברים הבאים בהקשר להגדרת נזק (בעמ' 140):

"הגדרה זו רחבה היא הן לעניין הפגיעות הנזכרות ברישא והן לעניין אלה הנזכרות בסיפא .. היא כוללת את כל סוגי הנזק, בין פיסי ובין שאינו פיסי, בין ממוני ובין שאינו ממוני. ביסוד ההגדרה עומדת המציאות המוחשית. היא משתרעת הן על נזק פיסי והן על נזק כספי; הן על פגיעה בתחושות גופניות ונוחות, שיש להן ביטוי פיסי, והן על פגיעה בתחושות גופניות ונוחות, שיש להן ביטוי פיסי. לא היה מקום, על-כן, מבחינת היקפו של המושג "נזק", שלא לכלול בחובו שלילת נוחות גופנית, סבל נפשי ופחד, שאין להם ביטוי פיסי."

40. כאמור, סעיף 20(ה) לחוק תובענות ייצוגיות קובע במפורש כי אין מניעה לתבוע בתביעה ייצוגית פיצוי בגין נזק שאינו ממוני:

"בית המשפט לא יפסוק בתובענה ייצוגית פיצויים בלא הוכחת נזק, למעט בתביעה כמפורט בפרט 9 בתוספת השניה, ואולם אין באמור כדי למנוע פסיקת פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממוני."

41. נוסף על הוראת סעיף 20(ה) לחוק תובענות ייצוגיות, הרי שנזקים בלתי ממוניים כבתביעה דנן הוכרו כראויים להיתבע במסגרת תביעה ייצוגית גם בפסק-דינו של ביהמ"ש העליון בעניין תנובה (פסקה 11 לפסק-דינה של כב' השופטת נאור):

"החדרת תוספת של סיליקון לחלב בניגוד לתקן היא פגיעה באוטונומיה של הפרט... אינני סבורה שעלינו לקבוע, כי רק נזק ממוני יכול להצדיק תביעה ייצוגית. לתובע נגרם, לכאורה, נזק לא ממוני שאינו עניין של מה בכך, ודי בכך כדי להכשיר את תביעתו כתביעה ייצוגית."

42. לעניין הפגיעה באוטונומיה של הפרט, הרי שזו הוכרה כבת-פיצוי בהקשרים שונים, ראה למשל ע"א 2871/93 מיאסה עלי דעקה נ' בית חולים כרמל, תק-על 99(3) 574 בהקשר של ביצוע הליך רפואי ללא הסכמה, ע"א 1338/97 תנובה נ' ראבי, פ"ד נו(4) 673 (להלן: "עניין תנובה") בהקשר של פגיעה ביכולתו של הצרכן להחליט מה להכניס לפיו וממה להימנע. בעניין דעקה נאמרו הדברים הבאים באשר לראש נזק זה (עמ' 673-672):

"השאלה הראשונה אשר יש להתייחס אליה בעניין זה היא, אם הנזק הכרוך בפגיעה בכבודה של המצרעת ובאוטונומיה שלה הוא 'נזק' כמובנו בפקודת הנזיקין [נוסח חדש]. לדעתי, יש להשיב לשאלה זו בחיוב. המונח "נזק" מוגדר בסעיף 2 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש). הגדרה זו היא רחבה, ומתייחסת ל-'אבדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה'."

43. במסגרת הגדרה זו, ניתנה הגנה לאינטרסים בלתי מוחשיים רבים. כך, ניתן פיצוי בגין נזק לא רכושי - למשל, כאב וסבל - הכרוך בנזק גוף שנגרם לניזוק. נוכח רוחבה הניכר של הגדרה זו, נפסק כי פגיעה בנוחות גופנית, סבל ופחד, גם אם אין להם כל ביטוי פיזי, וגם אם אין הם מתלווים לפגיעה פיזית כלשהי, עשויים להוות נזק בר פיצוי בנזיקין (ע"א 243/83 עיריית ירושלים נ' גורדון, (להלן - עניין גורדון, בעמ' 139). על פי גישה זו, מגנה פקודת הנזיקין [נוסח חדש] גם '... על האינטרס של הניזוק בנפשו, בנוחותו ובאשרו' (שם, בעמוד 141). לפיכך, נקבע כי למי שהוטרה כתוצאה מהליך פלילי אשר נבע כתוצאה מנקיטה רשלנית של הליך פלילי מוטעה כנגדו, עומדת זכות לפיצוי בגין פגיעה זו כלפי הרשות התובעת (שם).

44. בשורה של פסקי דין שניתנו לאחר אותה פרשה, הלכו בתי המשפט בדרך דומה ופסקו פיצויים בגין פגיעות באינטרסים לא מוחשיים של תובעים בנזיקין. כך נקבע כי **הנזק המוראלי ועוגמת הנפש שנגרמו לבעל זכות יוצרים עקב הפרת זכותו, הינו נזק בר פיצוי** (ראו פסק-דינו של המשנה לנשיא, השופט ש' לוי, בע"א 4500/90 הרשקו נ' אורבוך, בעמ' 432). **כך נפסק גם לגבי הפגיעה בכבודו ובחירותו של אדם, הטבועה בעצם אשפוזו בכפייה ושלא כדין בבית חולים לחולי נפש** (פסק דינה של השופטת נתניהו בע"א 558/84 כרמלי נ' מדינת ישראל, (להלן - עניין כרמלי), בעמ' 772). באופן דומה, **נקבע כי הסבל שנגרם לאשה, הטבוע בעצם העובדה שבעלה גירש אותה בעל כורחה, מהווה נזק בר פיצוי** (ראו פסק דינו של השופט גולדברג בע"א 1730/92 מצראווה נ' מצראווה, בפסקה 9 לפסק הדין).

45. הוא הדין בפגיעה בכבודו של אדם וברגשותיו, אשר מהווים ראש נזק עיקרי בעולת התקיפה ובעולה של כליאת שווא (ראו McGregor On Damages at p. 1024, 1026):

"אני סבור, על רקע זה, כי יש לראות גם בפגיעה בכבודו של אדם ובזכותו לאוטונומיה, הטבועה בביצוע פרוצדורה רפואית בגופו שלא בהסכמתו המודעת, משום נזק בר פיצוי בדיני הנזיקין. הפגיעה, שלא כדין, ברגשותיו של אדם כתוצאה מאי כיבוד זכותו היסודית לעצב את חייו כרצונו, מהווה פגיעה ברווחתו של אותו אדם, והיא נכנסת לגדר הגדרת 'נזק' האמורה. זאת, בין אם נראה בה משום פגיעה ב'נוחותו' של אדם, ובין שנראה בה משום 'אבדן או חיסור כיוצאים באלה', כלשון הגדרת נזק בסעיף 2 לפקודה. אכן, עמדנו על מרכזיותה של הזכות לאוטונומיה בעיצוב זהותו וגורלו של האדם בחברה בה אנו חיים. ראינו את חשיבותה של זכות זו ליכולתו לחיות כפרט חושב ועצמאי. מתבקשת המסקנה כי זכות זו היא חלק חיוני, בלתי נפרד, באינטרס של אדם בנפשו, בנוחותו ובאשרו'..."

46. לענייננו, יתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע כי הנזק שנגרם לתובע הינו נזק שהינו בית היתר גם נזק שאינו ממוני, במובן זה שנגזלה מן התובע זכותו היסודית, אשר עוגנה בחיקוק להיכנס לחניון ללא תשלום ובכך נשללה ממנו האוטונומיה, כמו-כן, יעתור התובע לפיצוי בגין עוגמת הנפש ושוויון הנפש של הנתבעות והזלזול בחובות אשר הוטלו עליה לאפשר את נגישותם של ציבור הנכים בישראל אל מקומות ציבוריים.

47. זאת ועוד, במעשיהן ו/או במחדלן, התרשלו הנתבעות כלפי התובע וכלפי קבוצת הצרכנים אותה הוא מבקש לשרת.

48. הנתבעות התרשלו בכך שלמרות הוראות החוק הברורות, מי מטעמן לא מילא בקפידה אחר הוראותיהן והפר בין במעשה ובין במחדל את החובות המוטלות עליו מכוחן של ההוראות.
49. כמו- כן, הנתבעות לא וידאו ו/או פיקחו כי מי מעובדיהן או מנהליהן נוהג על- פי החוק ומקיים את הוראותיו.
50. הנתבעות חייבות בחובת זהירות מושגית המוטלת על עוסק כלפי לקוחות וצרכנים. הנתבעות חייבות גם בחובת זהירות קונקרטית בעניין מתן שילוט ושיפוי בגין כניסתם של נכים ואנשים עם מוגבלות לשטחן. מתיאור הנסיבות לעיל, ברור כי הנתבעות הפרה ביחד ולחוד את חובות הזהירות כלפי הלקוחות והצרכנים הפרה גסה ובוטה.

נזקי המבקש ונזקי חברי הקבוצה

נזקי המבקש

51. חשוב לציין כי במסגרת בקשה לאשר תביעה כייצוגית אין חובה לכמת הנזק ולהציגו במדויק. כך גם נפסק בת.א. 2033/00 בש"א 12904/00 **שגיב נ' בנק לאומי** תק-מח 1249 (4)2003 :
- "המבקש "הראה" קיומו של נזק אישי כתוצאה ממעשי ההטעיה. אין מוטלת עליו החובה להראות או להוכיח, בשלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית, את שיעור הנזק והיקפו ואין עליו לכמתו, אלא "די בכך" שיראה כי נגרם לו נזק".
52. למבקש כאמור נגרם נזק ממוני, אשר הנו שיעור דמי החניה ששילם לנתבעות החל ממועד כניסתו לתוקף של סעיף 4ב לחוק חניית נכים.
53. כמו כן למבקש ולחברי הקבוצה נגרם נזק בלתי ממוני אשר הנו פגיעה בזכותו של אדם עם מוגבלות לשוויון, לכבוד, להשתתפות פעילה בחברה בכל תחומי החיים, וכן פגיעה באותן מטרות נעלות אותן ביקש חוק חניית נכים וחוק שיוון הזכויות לאנשים עם מוגבלות לשמר, לקבע ולהגן.
54. המבקש הנו נכה בשיעור 100% אשר נהג מעת לעת לפקוד את אזור תל אביב והמרכז לצרכיו העסקיים ובליווי אנשים לצורך קבלת שירותים רפואיים בדפוס הגעה ממוצע של כפעמיים בשנה .
55. מחיר החניה בחניון מגדל המאה הנו 20 ₪ לשעה ראשונה ו- 5 ₪ לכל רבע שעה נוספת.
56. לאור דפוס ההגעה של המבקש אשר צוין לעיל עולה כי מידי שנה פקד המבקש את שערי החניון כפעמיים, בכל פעם למשך כשעה, הווה אומר במשך כל שנה נגבו בניגוד לדין מהתובע סך כולל של 40 ₪.
57. לאור העובדה כי סעיף 4 לחוק חניית נכים נכנס לתוקף ביום 7 באפריל 2005, הרי כי העילה הכספית בתביעה הנה ממועד זה ועד למועד הגשת התביעה לרבות מועד מתן פסק הדין ו/או הפסקת הגבייה הבלתי חוקית, היינו **סך כולל של 272 ₪** (דפוס ההגעה של התובע למתחם מגדל המאה משך שש שנים ושמונה חודשים, במכפלת הסך השנתי הכולל ששילם המבקש בעד חנייתו בחניון מגדל המאה).

58. אשר על כן נזקו הממוני האישי של התובע לעבר עומד על סך של 272 ש"ח.

59. זאת ועוד יצוין כי מטבע הדברים הקבלות לא נשתמרו בידי המבקש, פרט לקבלה מיום 07.02.12 על סך 20 ₪.

נזקי הקבוצה

60. הקבוצה בהליך שבפנינו מוגדרת כלהלן:

כל אדם עם מוגבלות העונה על ההגדרה בסעיף 5 לחוק השוויון לאנשים עם מוגבלות, היינו כל אדם עם לקות פיזית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית אשר בשלם הוגבל תפקודו באופן מהותי לתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים, ו/או כל אדם הנושא תעודת נכה ו/או כל אדם הנושא תו חניה לנכה (לרבות תו עגלה ותו משולש) אשר ביקש להיכנס למרכז המסחרי ברחוב אבן גבירול 124, הידוע בכינויו "מול 124" ו/או למגדל המאה, (הנמצא מעל המרכז המסחרי) באמצעות חניון המתחם/ המגדל המוצע לציבור בתשלום ושילם דמי חניה מלאים וכל זאת החל מיום 07/04/05 ועד למתן פסק הדין בתביעת המבקש (להלן: "חברי הקבוצה")

61. הערכת הנזק הממוני אשר נגרם לחברי הקבוצה תוערך בתאם לנתונים סטטיסטיים והערכות כדלקמן:

62. נכון לחודש נובמבר 2008 ישנם בישראל 87,756 נכים שהונפקו להם תגי חניה לנכים.

*****רצ"ב העתק המסמך המפרט התפלגות נכים בעלי תג חניה, בהתאם למנפיק התג וסוג התג, שהוכן על ידי משרד התחבורה, צורף וסומן כנספח יב' לבקשה.**

63. למרבה הצער מאז שנת 2008 נוספו לקבוצה חברים נוספים ורבים, שכן על פי הודעה לעיתונות של וועדת הכלכלה בנושא תווי חניה לנכים, נכון ליום 15.02.2011 יש כיום 105,607 נכים בישראל בעלי תו חניה מהם 7,744 נכים בכיסאות גלגלים.

*****רצ"ב הכתבה אשר פורסמה בעניין זה ביום 17.02.11, סומנה כנספח יג' לבקשה.**

64. בין חברי הקבוצה ישנם נכים הסובלים מבעיות גפיים חמורות ושיתוקים שונים, עיוורים, נכי מלחמה בנאצים, נפגעי פעולות איבה ונכי צה"ל.

65. בחניון מגדל המאה ישנם כ- 500 מקומות חניה. הואיל והחניון משרת מקום מרכזי ציבורי בלב תל אביב אילו נוהרים אלפי אנשים מידי יום, הגיונם של הדברים מלמד כי במקום חונים מידי יום לכל הפחות כאלף כלי רכב, המניבים לחניון הכנסה יומית של 20,000 ₪ (כאשר נלקח נתון של שעת חנייה בודדת אחת לשם האומדנה בלבד).

66. מן האמור עולה כי ההכנסה השנתית של החניון הנה לכל הפחות מגיעה לסך של 7,280,000 ₪ בשנה (מכפלה של 20,000 ש-364 ימים).

67. זאת ועוד לשם סבור האוזן בדבר נכונות החישוב יוסף כי על פי נתונים אשר פורסמו ב"דה מרקר" ביום 21.11.11: "מגדל המאה נמצא ברחוב אבן גבירול. חניון המגדל כולל

יותר מ- 500 מקומות חנייה המתפרשים על ארבעה מפלסים בשטח כולל של 16,192 מ"ר".

68. כן צוין כי: "מדוחות ליברטי פרופרטיס לבורסה, שווי החניון נכון לדצמבר 2010 הוא 28.7 מליון שקל, וסך ההכנסות מהפעלת החניון הוא כ- 5 מיליון ₪ בשנה".
***רצ"ב כתבה אשר פורסמה בעניין זה ב"דה מרקר" ביום 21.11.11 סומנה כנספח ג' לעיל.

69. זאת ועוד על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשנת 2010 מספר כלי הרכב הפרטיים בישראל עמד על 2,053,200 כלי רכב.

***רצ"ב העתק פרסום הנתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה סומן כנספח יד' לבקשה.

70. לאור האמור לעיל עולה כי אחוז חברי הקבוצה מכלל בעלי כלי הרכב הפרטיים הנו ($2,053,200 * X\% = 105,607$ כלי רכב עם תו חניה לנכה, $X = 5.14\%$).

71. לאור הערכה אומדנית זו היקף הגבייה הבלתי חוקית מחברי הקבוצה הנו כ- 374,192 ₪ בשנה. ($7,280,000 * 5.14\%$)

72. היקף הגבייה הבלתי חוקית מיום כניסתו לתוקף של סעיף 4ב לחוק חניית נכים (7 באפריל 2005) עד למועד הגשת תביעת המבקש הוא כ- 2,544,505 ₪ (6.8 שנים 374,192 ₪ הכנסה שנתית מחברי הקבוצה).

73. לחילופין אם הבסיס לחישוב נזקי הקבוצה יבוצע על סך נתוני ההכנסות אשר פורסמו ב"דה מרקר" לאור הדוחות אשר הגישה ליברטי פרופרטיס לבורסה, הרי כי ההכנסות השנתיות מן החניון הנו כ- 5,000,000 ולפיכך יבוצע החישוב כדלקמן:

▪ הכנסות החניון בשנה כתוצאה מגבייה בלתי חוקית מחברי הקבוצה –
 $5,000,000 * 5.14\% = 257,000$ ₪ (בשנה).

▪ היקף הגבייה הבלתי חוקית מיום כניסתו לתוקף של סעיף 4ב לחוק חניית נכים (7 באפריל 2005) –

$275,000$ ₪ * 6.8 (שנים) = $1,747,600$ ₪ - הערכה אומדנית לשיעור הכספים הבלתי חוקיים שנלקחו מחברי הקבוצה.

74. יודגש כי בעניין שיעורו של הנזק הכספי שנגרם לחברי הקבוצה, כי מאחר ועל פי חלופות החישוב אשר פורטו לעיל, תוצאותיהן הנו בטווח בין $2,544,505$ ₪ - $1,747,600$ ₪, נהיר כי בית משפט שלום הנו הערכה השיפוטית הנכונה לדון בתביעה זו, לנוכח תקרת סמכותו אשר הולמת את ההערכה האומדנית לשיעור נזקי הקבוצה.

75. על כן סך הנזק הכספי אשר הוסב לחברי הקבוצה כתוצאה מביצוע העוולה הנו
2,500,000 ₪ או לחילופין 1,747,600 ₪.

76. כמו- כן, מתבקש בית – המשפט לעתור לסעדים כדלקמן:

- א. להצהיר כי הנתבעת הטעתה את התובע ואת חברי הקבוצה ו/או לא גילתה להם גילוי הכרחי, בהתאם לחוק ו/או כי הנתבעת התרשלה כלפי התובע וכלפי חברי הקבוצה ו/או שהפרה את ההסכם בינה לבין התובע וחברי הקבוצה ו/או שהתעשרה על חשבונם שלא כדין.
- ב. להורות לנתבעת בצו עשה להימנע ממתן מידע כוזב ולקיחת תשלום מאנשים עם מוגבלויות ומהצגה של מצגים מטעים כמפורט לעיל.
- ג. לחייב את הנתבעת לשלם לתובע לכל אחד מחברי הקבוצה – פיצוי לדוגמא ו/או פיצוי שאינו ממוני עפ"י דיני הנזיקין או החוזים בגין מעשיה ו/או מחדלה כאמור לעיל.
- ד. לחייב את הנתבעת להשיב לכל אחד מחברי הקבוצה את התשלומים את מלוא התשלומים שנגבו באופן בלתי כשר מהלקוחות בכל המועדים הרלבנטיים.

77. באם יראה נכון בית המשפט הנכבד לאשר רק חלק מהעילות ו/או מהסעדים כראויים לתובענה ייצוגית, יתבקש בית המשפט הנכבד להתיר לתובעת ולקבוצת הצרכנים אותה הוא מבקש לייצג, לפצל סעדיהם, באופן שיוכלו לתבוע מלוא נזקיהם.

התובענה הייצוגית

78. בשל מעשיהן ו/או מחדלן של הנתבעות, זכאי התובע ויתר חברי הקבוצה לפיצוי נזיקי ו/או חוזי ו/או מכח חוק הגנת הצרכן ו/או מדיני עשיית העושר ולא במשפט כמפורט לעיל.

79. התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה, ובין היתר, הינן כדלקמן:

- א. האם בפעולותיהן ו/או מחדן הטעו הנתבעות את חברי הקבוצה?
- ב. האם התרשלו הנתבעות כלפי חברי הקבוצה?
- ג. האם התעשרו הנתבעות שלא כדין על חשבון חברי הקבוצה?
- ד. האם הפרו את הוראות חוק הגנת הצרכן?
- ה. האם הפרו את הוראות חוק חניית נכים וחוק שוויון הזדמנויות לאנשים עם מוגבלות?
- ו. האם טשטשו את האיזון השוויוני שביקש המחוקק ליצור בין מעמדו הרם של העוסק לבין מעמדו הנחות של הצרכן?
- ז. האם נגרם לחברי הקבוצה נזק, ומה שיעורו?

ח. האם באי עמידה בתנאיו של חוק חניית נכים נמנעו הנתבעות מלתרום את חלקן למטרה הציבורית לקידום זכויותיהם של ציבור הנכים ואנשים עם מוגבלות בישראל.

80. **הסעדים המבוקשים** – לאור האמור לעיל זכאי המבקש וכל אחד מחברי הקבוצה לסעדים המפורטים להלן, כולם או חלקם:

א. ליתן פסק דין המחייב את המשיבות להפסיק באופן מיידי חיובם של נכים ואנשים עם מוגבלות בדמי חניה בחניון הקניון.

ב. ליתן פס"ד הצהרתי המורה למשיבות להציב בעמדת התשלום לחניה "שבמקום הציבורי", הן בחניון והן בשטחי המסחר והמגדל, שלטים גדולים וברורים המבהירים כל אדם הנמנה על ציבור הנכים וציבור האנשים עם מוגבלות יהא פטור משלום בעד החניה.

ג. להשיב לתובע ולחברי הקבוצה את כל הסכומים שנגבו מהם בגין חניה בחניון, וזאת החל מיום 7 באפריל 2005.

ד. ליתן פיצוי הולם לתובע ולחברי הקבוצה בגין הנזק הלא ממנוי והפגיעה באוטונומיה אשר נגרמה להם בשל ההפרה כאמור לעיל.

ה. לחילופין – ליתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא בי המשפט לנכון בנסיבות העניין.

ו. לחילופין ליתן פס"ד הצהרתי הקובע כי המשיבות הפרו את הוראות הדין כמבואר בבקשה זו.

ז. לחילופי חילופין, ליתן כל פסק דין הצהרתי הנראה לבית- המשפט, נכון וצודק בנסיבות העניין.

ח. לחייב את הנתבעות לשלם למבקש הוצאות משפט לרבות שכר טרחת עורך-דין כפי שיחליט בית- המשפט הנכבד בתוספת מע"מ כחוק.

81. תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין מכל אחד ואחד מהשיקולים הבאים לא כל שכן ממשקלם המצטבר:

א. מספר חברי הקבוצה גדול ופיזורם רב.

ב. לכל אחד מחברי הקבוצה קיימת חוסר כדאיות בניהול הליך משפטי נפרד והוא צפוי להוצאות וטרחה רבים יחסית לסכום העילה האישית.

ג. גם אם היו חברי הקבוצה עומדים על זכותם ונוקטים הליכים משפטיים נפרדים כנגד הנתבעת היה הדבר גורם עומס מיותר על בתי המשפט לעומת דיון אחד ומאוחד בשאלות המשותפות לכל חברי הקבוצה כמפורט לעיל.

ד. הצורך להימנע מפסיקות סותרות.

ה. לאישור תביעה זו כייצוגית קיים יתרון ברור של הרתעת עוסקים מפני הפרת החוק ונקיטת מעשי הטעיה כלפי הציבור הרחב. הרתעה זו נחוצה באופן כללי

בתחום זכויות האדם הטומן בחובם אי-שיוויון אינהרנטי בין העוסק ללקוחות. חשיבותה של הרתעה זו מקבלת משנה תוקף לנוכח המודעות הגוברת של הרשויות במדינה לצורך במתן פיתרון אכיפתי הולם מחד גיסא, אך האמצעים המוגבלים העומדים לרשותן, הגורמים לתופעת תת-האכיפה, מאידך גיסא.

ו. מבחינה זו, נראה כי לא נגזים אם נאמר שלאישורה של תביעה זו כייצוגית יש השלכות חברתיות רחבות והיא הולמת את האינטרסים הציבוריים של מדינת ישראל בשמירת החקיקה הצרכנית.

ז. לגבי חברי קבוצה רבים אישורה של התביעה כייצוגית יגרום להפסקת מרוץ ההתיישנות בתביעתם האישית ולכך שהנתבעים יזכו מן ההפקר בתוך עשיית עושר ולא במשפט, על ידי הקטנת הסיכון הכרוך בתביעות כתוצאה מחלוף הזמן שבין מחדליהם והפרת התחייבויותיהם לבין המועד בו יוגשו תביעות אישיות – אם וכאשר יוגשו.

ח. היעדרות בית המשפט הנכבד לבקשה זו תקדם את מטרת החקיקה בתובענות ייצוגיות והן את מטרת החקיקה בתחום החקיקה הצרכנית והחברתית בכלל.

i. אישור התובענה כייצוגית יאפשר זכות גישה לבית המשפט, לאוכלוסיה המתקשה בדרך כלל לעמוד על זכויותיה ולפנות לבית המשפט כיחידים.

ii. אישור התובענה כייצוגית יקדם מאוד את אכיפת הדין והנורמה הראויה כמפורט לעיל ויתרום רבות להרתעה מפני הפרתן.

iii. אישור התובענה כייצוגית היא למעשה הדרך היחידה העומדת בפני חברי הקבוצה – רובה ככולה – שתאפשר להם לקבל סעד הולם בגין הפגיעה שנפגעו מהנתבעים כתוצאה מהפרת הדין על ידם;

iv. אישור התובענה כייצוגית היא למעשה הדרך היחידה לקיים ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות חברי הקבוצה כלפי הנתבעים.

82. קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת הן על ידי התובעת והן על ידי בת כוחם;

א. לתובע עילה אישית נגד הנתבעות. התובע נפגע פגיעה אישית עקב מחדלי הנתבעות המאפשרת לו הזדהות מלאה עם הקבוצה לגבי אותה פגיעה, הן מבחינה עובדתית הן מבחינה משפטית והן מבחינה רגשית.

ב. לתובע ולקבוצה זהות אינטרסים מלאה לגבי עילות התביעה.

ג. לתובע אמונה שלמה בצדקת התביעה והוא בעל נכונות ונחישות לקיים את ההליך המשפטי.

ד. עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב, שכן התובע הינו חבר קבוצה טיפוסית שסבלה נזק באופן דומה לשאר חברי הקבוצה.

ה. לתובע או לב"כ אין מניעים אחרים אלא לקדם מטרות ראויות, לרבות פיצוי על מחדלי הנתבעות והפרות הדין, כמפורט בבקשה זו.

סוף דבר

83. לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כדלקמן:

- א. לאשר את התובענה כמפורט להלן כ-"**תובענה ייצוגית**", להתיר לתובע לנהל את תביעתו כ-"**תובענה ייצוגית**" ולאשרו כ-"**תובע מייצג**", הכל כהגדרתה בסעיף 2 לחוק.
- ב. להגדיר את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה. לחילופין, להגדיר תת-קבוצה, שלגביה מתעוררות שאלות של עובדה או משפט, אשר אינן משותפות לכלל חברי הקבוצה ובמקרה כזה, להורות על מינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג לתת-הקבוצה, ככל שהדבר דרוש כדי להבטיח שעניינם של חברי תת-הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת.
- ג. לפרט בהחלטה לאישור התובענה כייצוגית את עילות התובענה ואת השאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה.
- ד. לפרט בהחלטה לאישור התובענה כייצוגית את הסעדים הנתבעים.
- ה. לחילופין, ולשם הזהירות בלבד, יתבקש בית המשפט הנכבד לאשר את התובענה כייצוגית אף אם לא התקיימו התנאים האמורים, בתוך הבטחת קיומם של תנאים אלה בדרך של צירוף תובע מייצג או בא כוח מייצג או החלפתם, או בדרך אחרת וליתן בהחלטתו הוראות לשם הבטחת ייצוג וניהול עניינם של חברי הקבוצה בדרך הולמת ובתום לב.
- ו. לחילופין, ולשם הזהירות בלבד, יתבקש בית המשפט הנכבד לאשר את התובענה כייצוגית גם אם לא מתקיימים לגבי התובע התנאים לחוק, לפי העניין, ולהורות בהחלטתו על החלפת התובע המייצג.
- ז. לחייב את הנתבעות, בתשלום פיצוי כספי ובסעדים, כמפורט בבקשה זו, בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי או לסעד כאמור ובהקשר זה:
 - i. להורות כי כל חבר קבוצה יהיה רשאי להוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר בתצהיר שיוגש למשרד ב"כ התובע ולהורות כי ב"כ התובעת תשמש כ-"ממונה" בהתאם להוראת סעיף 20(ב)(1) לחוק.
 - ii. לחילופין, להורות על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה ולהורות בדבר חלוקתו בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנזקייהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח את זכאותו לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת, ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו; ולהורות כי כל יתרת סכום שנותרה לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, תועבר לאוצר המדינה.

- ח. להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין.
- ט. להורות על פרסום הודעה לחברי הקבוצה.
- י. להורות על תשלום גמול לתובע המייצג אף אם לא אושרה התובענה הייצוגית או שלא ניתנה הכרעה בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה.
- יא. לקבוע את שכר הטרחה של בא הכוח המייצג בעד הטיפול בתובענה הייצוגית, לרבות בבקשה לאישור.

שרון ענבר- פדלון, עו"ד
ב"כ התובע

טלי לופו, עו"ד
ב"כ התובע